713

149

ILLUSTRISSIMO NOBILISSIMOQUE VIRO,

D. D. HILARIO ROÜILLÉ

DOMINO DU COUDRAY,

REGI AB OMNIBUS CONSILIIS, & in Regali consilio, Consistoriano Comiti, Ærarii Directori.

PATRONO SUO COLENDISSIMO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-octavâ Junii, 1703.

M. JACOBO FOURNEAU, Doctore Medico, Præside.

An Pili sint partes corporis viventes?

I.

PILI, αἱ τρίχες, sunt corpora exilia, teretia, flexilia, plùs minùsve protensa, variè in variis animalibus colorata, è cute prodeunt, propriâ circumscriptione definiuntur, corpori hærent firmissimè, nec modò ad ornatum utcunque, sed etiam ad partium tutelam & operimentum seu munimentum animalibus obtigerunt. In partium viventium numero haberi minimè possunt. Corpus enim vivens est machina seu symmetrica compages plurimarum partium integrantium, consistentiæ, molis, & figuræ

diversæ, à principio intrinseco aspectum fugiente motarum, ad opus obeundum ad quod destinatur, comparata. Igitur corpus vivens plurium diversarumque functionum capax est, hujusmodi sunt nutriri, moveri, crescere, &c. Hinc multi ex eo, quòd pilos crescere animadverterunt, viventes esse corporis partes statim putavere. Verùm non aliter crescunt & augentur, quàm inanimata corpora, lapides, metalla. Hæc non intussusceptione, ut loquitur schola, sed juxtapositione novarum particularum augmentum sumunt, absque ulla in omnes dimensiones extensione; simili planè ratione pili ad radicem duntaxat, novâ appellente materiâ, ulteriùs protruduntur, & in longum tantùm promittuntur. Itaque cùm non humore intrò adacto nutriantur, nec quoquoversum amplientur, propriè non aluntur vel increscunt.

II.

PILOS communi corporis vitâ frui, totique cohærere multa, quæ pilis contingunt, persuadere videntur. Siquidem earumdem ferè permutationum sunt participes, quibus cæteræ corporis partes ætatum mutationi obnoxiæ deprehenduntur. In infantia, ut partes solidæ tenerrimæ, sic pili tenues sunt; increscente ætate, hi indurantur & extenduntur, illis indurescentibus & augescentibus. In senectute desiccantur, coloremque sensim amittunt cæterarum partium more. His adde, pilos rasos & tonsos recrescere, determinatum habere terminum, quo ulteriùs progredi non possunt; quin & ex iis stillat sanguis in illo morbo, qui Plica Polonica dicitur. Magno sanè argumento pilos, inquiunt illi, qui in partium censum revocant, vasis sanguineis donari. Præterea contendunt pilos fibris nerveis non carere, quibus vicinis partibus alligati sunt; in subitaneis enim terroribus cæterarum partium modo convelluntur, & mærore canescunt, neque antè nativus illis redditur color, quàm partes aliæ, quæ simul in hisce pathematis immutatæ fuerant, in pristinum statum restitutæ sint. Urgent denique pilos vegetare & crescere epiphytorum instar. Ut enim cuscuta, epithymum bulbo quodam tanquam radice in corticem plantarum interiorem infiguntur, unde alimentum recipiunt: sic pili radice albâ & bulbosâ reticulari cutis corpori inseruntur, à quo succum nutritium accipiunt.

III.

VERUM rem attentiùs consideranti patebit, pilos nec partes esse cæteris nostri corporis partibus similes, nec herbas humano corio implantatas, sed duntaxat supervacanea liquida è glandulis secreta, in peculiares cutis tubulos protrusa, inibi spissata, atque in stamina solida flexiliaque mutata. Pili plantæ sui generis malè dicuntur, nam si microscopio à basi usque ad apicem inspiciantur, nulla in illis bulbosa, villosaque, ut somniarunt nonnulli, invenitur radix à subcutaneis fibris producta, quæ succum nutritium è partibus quibus implantatur, suscipiat: nec magis cernuntur vesiculosi tubuli adeò decantati per totam pili longitudinem, ut in

caulibus herbarum excurrentes, per quos alimentum distribuatur: nec denique excretoria vasa, quæ alimenti superfluum excrementum rejiciant. Pilus è solis fibris longitud nalibus conflatur; totus, ut arundo, pervius est; quod in rigidis porcorum setis manifestè sine microscopii ope conspicitur. Hæ enim facilè in recta fila folliculi bombycis aut telæ araneæ staminibus simillima finduntur.

I V.

PILI fibrarum subcutanearum propagines non sunt, quibus nec continui nec connexi. Id ostendit inspecta radix pilorum juniorum animalium recenter mactatorum, quæ gelatinæ instar liquida invenitur, quod etiam conspicitur manifestè in brevioribus barbæ pilis volsellâ eradidicatis. Hæc pilorum gelatina taurino glutini aquâ fervente liquato simillima comperitur; manibus pertractata, dum calida est, extenditur, &, ut gluten, refrigerata in corpus solidum, flexile & diaphanum concrescit. Volatiles sanguinis sales & crassiora adipis sulphura gluten istud componunt, ut Chymica analysis demonstrat. Varius capillorum color ex illius fusi glutinis colore suam ducit originem. Pili nigri sunt? glutinis color pici liquatæ simillimus existit: flavi aut rufi? flavum: albi? candidum amyli pultis instar; sicque de cæteris coloribus pilorum pronuntiandum est. Observarunt curiosi, hoc gluten varios spissitudinis gradus acquirere pro variâ pilorum extensione, adeò ut in breviori pilo mollius sit, durius in longiori, dutissimum in prolixo; tuncque pilus crescendi finem facit. Attamen raso aut tonso pilo deperdita glutinis mollities redit, gradatim iterum amittenda, novæ accretionis ratione.

V.

IGITUR Pili finguntur ex glutine suprà descripto, quod glandulis secretum & per peculiares cutis tubulos transmissum in filum teres exit diductum. Totum hoc formaturæ mysterium ob oculos ponet exacta partium quarundam cuti subjectarum anatome. Sub cute præter adipem innumeri glandularum ordines latent. Quilibet ordo ferè margaritarum ovalium filo similis, rectè à membranâ communi musculorum, aliave illius vicem gerente, ad internam cutis superficiem excurrit. Proxima cuti cujuslibet ordinis glandula internæ ejus superficiei immediatè adhæret, quam fistulosam nuncupare placet, spongiosa enim est, multisque foraminulis pervia, vesiculoso involucro tegitur, quod deinde in tubulum formatum ad extimam usque cutis superficiem prorepit; hic tubulus diaphanus est, ob id Crystallinus vocandus. Non omittendum est, è centro glandulæ exsurgere exiguum vas excretorium, è quo stillat humor pinguis pilorum flexilitati inserviens. Glandula verò ipsa spongiosa, ex porulis suis profundit gluten pilorum materiam, quod in tubulum mox recensitum propulsum, tanquam in proplasma, in pilum

figuratur. Hoc opus promovent jugis affluxus glutinis & glandulæ compressio, qua torcularis instar liquidum gluten in tubulum Crystallinum jugiter exprimit, sicque cogit extra corium exire, sub forma pilorum.

Ergò Pili non sunt partes corporis viventes.

Domini Doctores disputaturi.

M. Alexander-Petrus Mattot.

M. Claudius Bourdelin, Serenissimæ Ducissæ Burgundiæ Medicus ordinarius.

M. Joannes-Franciscus Foy-Vaillant, è Regia numismatum Academia.

M. Alexius Littre, è Regia Scientiarum Academia.

M. Petrus-Joannes Burette, Chirurgiæ Professor.

M. Ludovicus de Vaux.

M. Petrus Cressé.

M. Michaël-Alexander Denyau.

M. Abrahamus Thevart.

Proponebat Parisiis PLACIDUS SORACI, Messanensis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1703.

Apud Viduam Francisci Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographi.